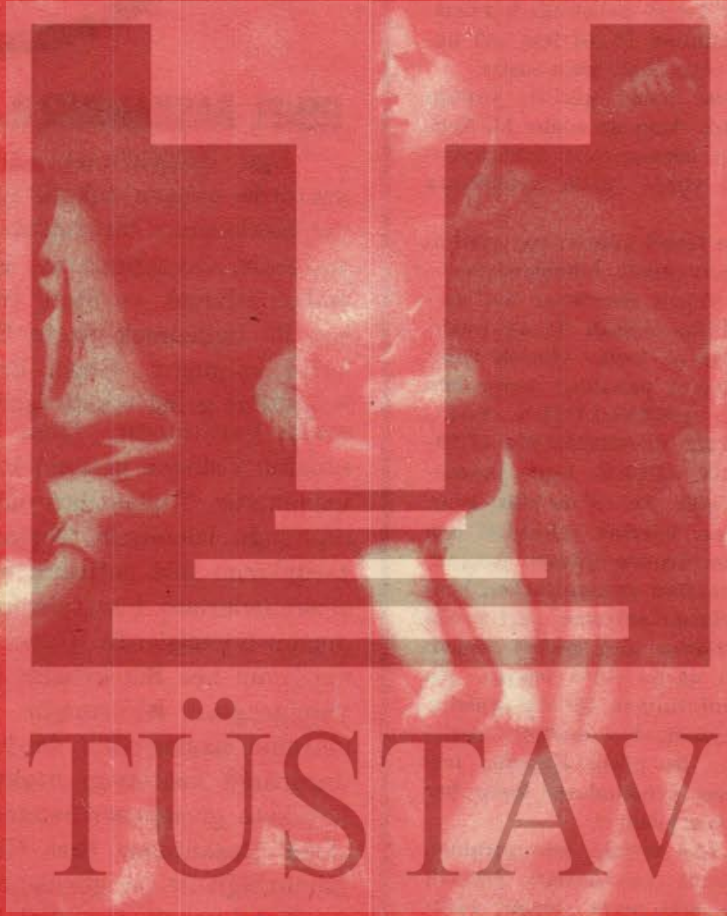

tekstil

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI YAYIN ORGANIDIR. YIL:5. SAYI:80. 20.4.1974

1 MAYIS *SEKİZ SAATLİK İŞGÜNÜ MÜCADELESİNİN BAŞLADIĞI GÜNDÜR !*
BÜTÜN DÜNYA İŞÇİLERİNİN BAYRAMIDIR !

ŞUBE KONGRELERİMİZ BAŞLADI. YÖNETİCİLERİMİZİ SEÇMEK İÇİN GÖREV BAŞINA !

SÜMERBANK İŞÇİLERİ SARI SENDİKA ÇEMBERİNİ KIRACAKTIR!

Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi İZMİR, NAZİLLİ, BERGAMA, KONYA, ADANA Sümerbanklarında çalışan tekstil işçileri haklarının alınması sarı sendikacılığa karşı yoğun bir mücadeleye girmişlerdir. Teksif Sendikası'ndan ayrılıp gerçek sendikaları TEKSTİL'de birleşen Sümerbank işçilerinin yeni dönem sözleşmesini TEKSTİL yapacaktır.

Bir işçi sendikasının temel görevi; üyelerine günün koşullarına uygun bir ücret zammı ve sosyal hak almaktır. Teksif kapalı kapılar ardında imzaladığı sözleşmelerle hayat pahalılığı karşısında gülünç bir ücret zammının (2 yıl için 145 kuruş) yanı sıra hiçbir sosyal hak almamıştır.

Bir işçi sendikasının temel görevi; yaptığı sözleşmeyi uygulamaktır. Ama ne acıdır ki, Teksif Sendikası imzaladığı sözleşmeleri dahi uygulamamakta ve işçiyi yüzde 25'lik avukatlara yem etmektedir.

Bir işçi sendikasının temel görevi; işçi sınıfını eğitmek, çıkarları doğrultusunda bilinçlendirmektir. Ama ne acıdır ki; Teksif Sendikası işçi sınıfımızı partiler üstü politika masalı ile uyutmaktadır. Toplu sözleşmelerle ne kadar yüksek ücret zammı alırsak afalım hayat pahalılığı karşısında hep yerimizde sayarız. KURTULUŞUN YOLU İŞÇİ SINIFININ DEVLET YÖNETİMİNE AĞIRLIĞINI KOYMASINDAN GEÇER. Bunu patronlar da bilir. Türk-İş de bilir. Teksif de bilir. Bilir, bilir ama işlerine gelmez. İşlerine gelmediği için de biz işçileri politikanın dışında tutmak isterler. Partiler üstü politika masalını savunurlarken kendileri işverenlerin çıkarlarını savunan partilerden milletvekili olurlar. İktidara kim gelirse ondan yana gözükürler. Giden aғam gelen paşam. Bu davranış işçi sınıfına yakışmayan bir davranıştır. İşçi sınıfı kuyrukçu değildir. İşçi sınıfının ilerici bir dünya görüşü vardır. Bu görüş ışığında, sermayeye ve onun uydusu sendikalara karşı her zaman tutarlı bir davranış içindedir.

Sümerbank işçileri alın terinin, göz-nurunun, emeğinin üzerine kurulmuş saltanatları yıkmak için and içmiştir. Daha ileri ücret zammı, verilmeyen sosyal hakları ve insanca bir yaşam için sarı sendika çemberini kırmakta kararlıdır.

SİZDEN... SİZE...

Sendikamızdan Haberler

GENEL BASKANIMIZ R.GÜVEN İZMİR'DE

Ege Bölgesi'ndeki Sümerbanklarda ve özel sektörde çalışan tekstil işçilerin mücadelesi Genel Merkezimiz tarafından her yönden desteklenmektedir. Geçtiğimiz ay, Ege Bölgesindeki çalışmalarını izlemek ve Ege tekstil işçilerinin sorunları ile ilgilenmek üzere Rıza Güven Ege'de bir hafta kalmıştır. Genel Başkanın İzmir ve Ege Bölgesi'ne gelişi tekstil işçileri arasında büyük bir sevinç yaratmıştır. İzmir Sümerbank işçileri ile sabahın 7'sinden gecenin 12'sine kadar toplantılar yapılmıştır. Toplantıları oldukça kalabalık bir işçi topluluğu izlemiştir. Toplantılarda tekstil işçileri sorunlarını dile getirmiş ve yeni dönem toplu iş sözleşmelerinin her fabrika için ayrı ayrı yapılmasını istemişlerdir. Genel Başkanımız çoğunluğu aldığımız her Sümerbank için ayrı ayrı sözleşme yapılacağını bildirmiştir. Teksif yöneticileri ve idarenin baskısından da yakınan işçiler sendikal özgürlüğü kısıtlayan baskıların kaldırılması için harekete geçilmesini istemişlerdir. Bunun üzerine Genel Başkanımız Rıza Güven İzmir Sümerbank Müdürlüğü ile bir görüşme yapmış ve işçi üzerinde baskı yapan, sendikal özgürlüğü kısıtlayanlar hakkında işlem yapılmasını istemiştir. İhraç edilenlerin zamlarının kesilmesi konusu üzerinde de

İzmir Sümerbank fabrikası yanında kurulan irtibat ve kayıt bürosu.

durulmuş ve ihraç edilenlerin zamlarının kesilmeyeceği ve kesilenlerin toptan geri ödeneceği bildirilmiştir.

Yeni dönem toplu iş sözleşmelerini gerçek sendikaları TEKSTİL'in yapacağı Egeli tekstil işçilerinin mücadelesi kutlu olsun.

İHRAÇ EDİLEN MEFTUN UYULGAN VE HÜSEYİN GÜR ZAMLARINI TOPTAN ALDI

Teksif sendikası geçim kapısı saydığı Sümerbankları elinden kaçırmamak için işçilerin gözünü ihraç etmek ve zamlarını kestirmekle korkutacağını sandı. İzmir Sümerbank Fabrikası'nda çalışan tekstil yöneticisi ve 2 arkadaşımızı üyelikten ihraç etti. Sendika zamlarının verilmemesi için fabrika Müdürlüğüne başvurdu. Bu yasa dışı tutum karşısında sendikamız harekete geçti. Sümerbank Genel Müdürlüğü ile görüşen yöneticilerimiz bu haksız tutumun önlenmesini istedi. Sümerbank Genel Müdürlüğü de bu yasa dışı tutuma karşı bütün Sümerbank fabrikalarına bir genelge göndererek Teksif'ten ihraç edilenlerin sözleşme ile sağlanan ZAMLARININ KESİLMİYECEĞİNİ, kesilenler varsa GERİ VERİLMESİNİ bildirdi. Bu genelgeden sonra ihraç edilen hiç kimsenin zammı kesilmemiştir. Kesilmeyecektir. Kesilenler de geri verilmiştir. Teksif'in bu baskısı da sökmemiştir. Teksif için tek çıkar yol, istenilmeyen yerden taşı tarağı toplayıp çekip gitmektir.

Genel Başkanımız Rıza Güven İzmirli Sümerbank işçileri ile sohbet ederken.

RIZA GÜVEN NAZILLI'DE

İzmir'den sonra Nazilli'ye geçen Rıza Güven Nazilli Sümerbank işçileri ile bir toplantı yapmıştır. Nazilli Sümerbank işçilerinin haklı mücadelelerinin sonuna dek yanında olduğumuzu bildirmiştir. Teksif sendikasıyla ayrılıp Tekstil saflarında kenetlenen Nazilli Sümerbank işçileri birlik ve dayanışma içindedirler.

ÇATALCA İŞÇİLERİ YENİ ASGARİ ÜCRETİN ÜZERİNE 21.50 TL. ZAM ALACAKTIR !...

Geçen sayımızda Çatalca Boğaziçi İplik Fabrikası'nda çalışan üyelerimizin sözleşmesinin bittiğini ve 27 lira ücret zammı alındığını yazmıştık.

Bu aylarda yapılan sözleşmelerle alınan ücret zamlarının birinci yıl zammı asgari ücret yeniden ayarlandığında yok olup gidecektir. Onun için gerçek işçi sendikaları bu noktayı gözden uzak tutmamak zorundadır. Asgari ücret bugün İstanbul'da 25 TL. İzmir'de 23.50 TL. Edirne'de 23 TL. dir.

Şu anda 23 lira asgari ücretle çalışan bir işçiye sözleşme ile alınan 27 liralık zammın tamamı bu yıl uygulansa, işçinin yevmiesi 50 lira olacaktır. Önümüzdeki aylarda yeniden ayarlanacak olan asgari ücret 50 lira kabul edilirse işçinin sözleşme ile aldığı 27 liralık zam yok olup gidecektir.

Bu durumu göz önüne alan sendikamız 1 ci yıl zammını düşük, 2 ci yıl zamlarını yüksek tutmuştur. Önümüzdeki günlerde asgari ücret yeniden ayarlandığında üyelerimiz onun üzerine 21.50 lira zam alacaklardır. Asgari ücret 50 lira olursa onun üzerine toplu sözleşme ile alınan 21.50 lira

2 ci yıl zammını da eklersek en düşük işçi yevmiesi 71.50 lira olacaktır.

TEKSİF'İN İZMİR TAÇ SANAYİDE YAPTIĞI SÖZLEŞME ÖVÜNÇ DEĞİL UTANÇ BELGESİDİR!

Asgari ücretin yeniden ayarlanacağı bu günlerde Teksif Sendikası İzmir Taç sanayi fabrikasında bir sözleşme yapmış ve yaptığı bu sözleşmeyi bir övünç belgesi olarak işyerlerine dağıtmıştır. Sözleşme ile üyelerine bir yıl için 15 lira zam aldıklarını bildirmişlerdir. Şu anda İzmir'de asgari ücret 23.50 kuruştur. Alınan ücret zammı olan 15 lirayı da buna eklersek işçiler 38.50 kuruşa çalışacaklardır. 30.11.1974 tarihine kadar herhangi bir zam alamıyacaklardır. Önümüzdeki aylarda asgari ücret diyelim ki 50 liraya çıktı. Teksif'in aldığı 15 liralık ücret zammı yok olup gidecektir. Sözleşme ile ücret zammı aldık diye övünenlerin UTANÇ duyması gerekir. Sözleşme yaptıkları halde işçiler yine asgari ücretle çalışmak zorunda kalacaklardır. İşte; Teksif ile Tekstil'in sözleşme politikasındaki fark budur.

Anadoluhisar Şube Kongresini izleyen halat fabrikası işçileri.

ŞUBE KONGRELERİ BAŞLADI

Sendikamıza yeni bir hız ve çalışma ruhu getirecek olan şube genel kurul çalışmaları başlamıştır. İlk olarak 17.3.1974 günü Elâzığ Şube Genel Kurulu yapılmıştır. Elâzığ Şube genel kuruluna genel Başkanımız Rıza Güven de katılmıştır. Elâzığ Şube yönetim kuruluna Celâl Çelik (Başkan), Mustafa Aslan (Başkan Vekili), Mustafa Kaya (Sekreter), Ömer Karakaya, Mehmet Gürz, Ahmet Akıç, Suphi Yıldız, Mehmet Gürkan, Nevzat Dolu, İ. Hakkı Salkım, Ali Öncü seçilmişlerdir.

Anadoluhisar şube kongresi de 14.4.1974 günü yapılmıştır. Anadoluhisar şube kongresine G. Başkan Vekili Hüseyin Akduman ve Genel Sekreter Erol Yalçın ile diğer şubelerin yöneticileri katılmışlardır. Önümüzdeki dönem toplu iş sözleş-

mesinin günün koşullarına uygun bir ücret zammı ile sonuçlandırılmasını isteyen üyeler SSK'dan ve hayat pahalılığından yakınmışlardır. Anadoluhisar Şube yönetim kuruluna Asker Köroğlu (Başkan), Mehmet Karadenizli (Başkan vekili), Fikri Baştürk (Sekreter), Nurettin Yıldız, Fezair Özdemir, Emrullah Yalçınkaya, Durmuş Ülker, Ahmet Koç, İsmail Yavuz, İsmail Yavaşoğlu, Yaşar Yener seçilmişlerdir.

Her iki şubenin yeni yönetim kuruluna çalışmalarında başarılar dileriz. Diğer şubelerin kongre günleri şu şekildedir: 21 Nisan Eyyüp Şubesi, 28 Nisan Beyoğlu Şubesi, 5 Mayıs Mahmutpaşa Şubesi, 12 Mayıs Yedikule Şubesi, 26 Mayıs Bakırköy Şubesi, 2 Haziran Topkapı Şubesi Genel Kurullarını yapacaklardır.

BALIK AĞI İŞÇİLERİ "GREVE EVET" DEDİ

Kâğıthane'de kurulu Balık Ağı Fabrikası'nda çalışan işçiler yapılan grev oylamasında çoğunlukla greve evet demişlerdir. Bilinçli bir mücadele vererek Sendikamız saflarına katılan Balık Ağı işçileri haklarını almada ka-

rarlıdır. İşverenin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması üzerine sendikamız grev kararı almıştır. Yapılan grev oylamasında işçiler greve evet deyince işveren sözleşme imzalamaya karar vermiştir. Sözleşme ile balık ağındaki üyelerimize günün ko-

Tekstil Edirne'de şube açtı

Tekstil sanayiinin bir merkezi haline gelecek olan Edirne bölgesinde tekstil sendikamız Edirne'ye şube kurmuştur. Şube yönetim kurulunda görev alan arkadaşlarımız şunlardır: Ali Bağcı (Başkan), Hüseyin Uçar (Başkan vekili),

Sami Güzelkalp, Nevzat Buze, Zeki Kocabıyık, Arif Yazkalem, Şakir Gürleyik, Şevki Liznak, Murat Çelikkan, Hilmi Aladağ, Bekir Topalova, Recep Şengür, Hüseyin Apartuman, Ayhan Tunca'dır. Arkadaşlara görevlerinde başarılar dileriz.

Edirne'de üretime geçen Santral Mensucat'ın dışında Kartaltepe, Meriç Tekstil Mensucat gibi işyerlerinde de makine montajları başlamıştır. Bu işyerleri yakında üretime geçeceklerdir. Bunun yanı sıra teşvik kredisi almış ve tesis inşaatına başlamış bir dizi firma daha vardır.

Türkiye'nin neresinde olursa olsun tekstil işçilerinin çıkarlarını savunmayı amaç edinen Sendikamız Edirne'li tekstil işçilerinin haklarını savunmada kararlıdır.

Edirne'li tekstil işçileri işverenlerin dümen suyunda gidin ve Edirne'ye işverenlerin

şullarına uygun bir ücret zammı verilmiyen her türlü sosyal hakları alınacaktır. Sözleşme kısa zamanda bitirilecektir. İstedığımız haklar verilmediği takdirde greve gidilecektir. Balık Ağı işçileri verilmeyen hakları için greve hazır beklemektedirler.

getirdikleri sarı Teksif Sendikası'nın ne mal olduğunu çok yakından görmüşlerdir. Edirne Santral Mensucatta çalışan işçilerin haklarını gülünç bir toplu sözleşme ile işverene peşkeş çeken Teksif'e işçiler gereken dersi vereceklerdir.

İşyerinde toplu sözleşme olmasına rağmen Santral Mensucat işçileri asgari ücretle çalıştırılmakta kalifiye ve sanat okulu mezunu olan işçilere de çok düşük ücret ödenmektedir. «Satıldıklarımı» söyleyen Santral Mensucat işçileri kitleler halinde Sendikamız Tekstil'e kayıtlı olmaktadır.

Üretim hazırlıkları içinde olan ve montajı devam eden fabrikalarda çalışan işçilerin de tümü sendikamıza kayıtlı olmalıdır.

Edirne'li tekstil işçilerinin haklı mücadelelerinin sonuna dek yanındayız. Tekstil Sendikası Edirne Şube yöneticilerine ve tüm üyelerine haklı mücadelelerinde başarılar dileriz.

İşverenlerin ve Teksif'in renk-körü olduğunu iddia ettiği 15 yıllık işçiler.

ÇUKUROVA'DA KIDEMLI VE BİLİNÇLİ İŞÇİLER "RENK KÖRÜ" DİYE İŞTEN ATILYOR

Tekstil sanayiinin beşiği olan Çukurova'da korkunç bir sömürü hüküm sürmektedir.

ECEVİT'E AÇIK MEKTUP

Fakir Babası bildiğimiz Sayın Bülent Ecevit'in dikkatine,

Yurdumuzda bilindiği üzere büyük bir pahalılık ve geçim darlığı vardır. Hükümetimizin daha 17 günlükken yaptığı zamlarla - ki bu zamların zorunluluğunu biz de idrak ediyoruz - geçim sıkıntısının tansiyonu daha da yükselmiştir. Fakat bu zamların karşılığı olacak olan asgari ücretin ayarlanması hâlâ yapılamamış ve halk sefaletten bir nebze olsun kurtulamamıştır. Burada halkımızın sefaletini dile getirecek bir kompozisyon yazmak istemiyorum. Çünkü bunu herkes biliyor.

Aynı zamanda asgari ücret tespit işleminin de hükümetçe ele alındığını biliyoruz. Yalnız şu hususları belirtmek isterim.

1 — Asgari ücret tespit işlemi, geçen dönemdeki gibi 4. ayda başlayıp 10. ayın sonunda bitecekse.

2 — Hükümetin son yaptığı zamlarla tamamen kabaran hayat pahalılığının altında halk 6 ay daha ezilecekse.

3 — Bütün bunların sonunda tespit edilen asgari ücret seviyesi halkın geçim sıkıntısını giderecek oranda olmayacaksa.

Yetkililere bir tek sözümlü kalıyor.

Oldu olacak biraz daha bekleyin de nasıl olsa 1,5 sene sonra asgari ücret tekrar ayarlanacak.

EDİP İPLİK FABRİKASI İŞÇİLERİNDEN

Fethi Yücebaş

Ucuz işçi çalıştırıp çok kâr etmeye alışmış Çukurovalı tekstil fabrikatörleri son günlerde yeni bir oyunun içine girmişlerdir. Oyun her zaman oynanan eski oyun. Kıdemli işçiyi atmak, yerine asgari ücretle yeni işçi çalıştırmak. Bilinçli ve örgütlenme özgürlüğünü kullanmak isteyen işçiyi atmak, yerine işverenin verdiği ile yetinecek işçi bulup çalıştırmak. Oyun eski oyun. Ama bu kez gerekçesi değişik: Sen kıdemlisin, ücretin yükseldi, sen bilinçlisin, örgütlenmeye yatkınsın demiyorlar da, SENDE RENK KÖRLÜĞÜ VAR deyip işlerine son veriyorlar. Tekstil işçilerinin Çukuro-

va'da kâğıt üzerinde temsilcisi olan TEKSİF sendikası da patronlara arka çıkıyor ve atılan işçilerde renk körlüğü olduğunu söylüyor. 10-15 yıldır işyerinde çalışırken renk körü değil de bugün mü renk körü oldu bu insancıklar? Son bir ayda bu gerekçe ile 500'den fazla işçi atıldı işyerlerinden.

Sömürü düzeninin her gün yeni bir taktiği ile açlık ve sefaletle itiliyor. İşçi sınıfımız ve halk yığınlarımızın kurtuluşu için hızla örgütlenmek, bilinçlenmek zorundadır. Kârdan gözü dönmüş sermaye cephesinin oyunlarına ancak örgütlü ve bilinçli işçi sınıfı karşı koyabilir.

ECEVİT HÜKÜMETİNE

Yıllardır uygulanmakta olan 275 sayılı Yasa'nın 6. maddesinin «Toplu iş sözleşmesinin yapıldığı sırada âkit sendikaya üye olan işçi ve işveren sonradan sendikadan ayrılrsa da o sözleşme ile bağli kalır» hükmü ve de yüzlerce yargı kararları varken, sarı sendikaları ayakta tutmak isteyen işverenlerle siyasi iktidarlar yapılan toplu iş sözleşmelerine bu gerçeğe aykırı maddeler koyup uygulamamışlardır bugüne değin. Örneğin: Sümerbank'a bağli tekstil işyerleri ile Teksif arasında yapılan ve 25 Bin dolaylarında işçiyi kapsamına alan toplu iş sözleşmesine danışıklı olarak «Sendikadan çıkarılan ya da ayrılan üyelerin toplu iş sözleşmesi ile aldığı hakların kesileceğine, bu gibi işçilerin açacakları davalardan dolayı Sümerbank'ın uğrayacağı zararın Teksif tarafından karşılanacağına ilişkin maddeler konulmuştur.

1966 yılından beri işçiler tarafından açılan davalar sonunda Sümerbank çok kez mahkûm olmuş, onbinlerce lira avukat ücreti de ödemıştır. Bildiğimiz kadarıyla işveren bu zararlarını Teksif'ten almadığı gibi yargıç kararlarıyla yürürlükten kaldırılan yasaya aykırı bu uygulamada direnmiştir de. Bu uygulamayı yapan fabrika müdürleri ile yapılan görüşmelerde: «Biz, devlet memuruyuz. Bize verilen buyruklar yasaya aykırı da olsa uygulamak zorundayız» diye kendilerini işin içinden sıyırmışlardır. Bu buyrukları verenler siyasi iktidarların Sanayi Bakanlarıdır, kuşkusuz. Ne var ki yasaya aykırı buyrukları uygulayanlar siyasi iktidar değıştikten sonra da alışkanlıklarını sürdürmek istemişlerdir.

TEKSTİL'in İzmir'de açtığı Şube çalışmalarına Kurucu Yönetim Kurulu üyesi olarak katılan iki Sümerbank işçisinin Teksiften çıkarılması üzerine Ekim 1973 ayında verilmesi gereken ücret zamlarının verilmemesi nedeniyle, Sümerbank Genel Müdürlüğü'ne yazılan yazılar karşılıksız bırakılmıştır. Ecevit Hükümeti'nin işbaşına geldiği günlerde Sümerbank Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerde, Genel Müdür de, Hukuk Danışmanları da uygulanan bu maddenin yasaya aykırı olduğunu bildiklerini, ne var ki, bunun bir âkit olduğunu söyleyerek savunma yapmışlarsa da, daha fazla güllünc duruma düşmemek için 10 gün içinde bunu düzeltceklerini söylemek zorunda kalmışlardır. Verdikleri süreyi aşmakla birlikte İzmir Fabrikası Müdürlüğü'ne sözleşmenin bu maddesinin uygulanmayacağı yolunda yazılı buyruk verilmiş ve ödenmeyen işçi hakları verilmiştir. Böylece Sümerbank'ta sendika seçme özgürlüğünü önceki ölçüde kısıtlayan bir engel aşılmış bulunuyor. Temelinden sarsılan ve çatısı çatırdamaya başlayan Teksif Yöneticileri bu kez midesinden yakaladıkları bazı işyeri yöneticileri aracılığı ile Tekstil'e kaymalarını önlemek için çeşitli baskıların yanısıra yalan, iftira ve dedikodularla hareketi durdurmaya çalışmaktalar.

Örneğin, İzmir Fabrikası'ndan Bursa Merinos'a atanan eski Müdürü kendilerinin sürdürdüklerini, Bakırköy Bez fabrikası'ndaki işçilerin çok sevdiği bir mühendisi de Tekstil'in başka yere sürdürdüğünü söyleyerek çelişkiye düşmektedirler.

UYARI

RIZA GÜVEN

Daha var. Sümerbank bir tek işverendir. Tüm fabrikaların sözleşmesi Genel Müdürlükçe yapılır. Tekstil İzmir'de, İstanbul'da, Adana'da çoğunluk sağlasa bile diğer fabrikaların çoğunluğu Teksif'te kalacağı için hepsinde sözleşmeyi biz yapacağız diye oynamaya çalıştıkları oyun bozulunca bu kez de, Ağustos ayında sona erecek olan sözleşmeyi süresinden önce yenileyeceklerini söylemeye başlamışlardır. Şimdi her Sümerbank işyerinde söylenen ve tartışılan konu budur. Önce bilinmesi gerekir ki; Sümerbank fabrikaları devletin malıdır. Fabrika müdürlerinin de Genel Müdürün de Sanayi Bakanının da süresi bitmeyen bir sözleşmeyi yenilemeye yetkisi yoktur.

Dahası var. Türk-İş ve Teksif gibi sarı kuruluşların karşı koymalarına rağmen işçilerin desteğiyle işbaşına gelen Ecevit Hükümet'i var işbaşında. Böyle bir hükümet'in tabanından kopmuş bir avuç sözde sendikacıya inarak işler yapması düşünülemez.

Yıllarca uyutulan Sümerbank ve özel sektörde işverenlerin baskısı ile istemiyerek bu sarı kuruluşa ödedikleri ödentilerin nasıl harcandığını bilen işçiler yasal engellerin kalkmasını sabırsızlıkla beklemekteler.

Tekstil işçileri Sendikası yurdun her yöresinden hizmete çağrılmaktadır. 1974 yılında sona erecek toplu iş sözleşmelerinden önce yürürlükteki yasalar değişmedikçe hepsine ulaşması olasılığı yoktur. İstanbul, Gaziantep, Elâzığ, Uşak, Adana, İzmir, Edirne, Çerkezköy'de açılan şubelerimizden sonra

Nazilli, Kayseri, Konya Ereğlisi, Manisa, Demirli, Bursa, Malatya, Diyarbakır, Eskişehir'den çağıranlara koşmak hizmet etmek ister Tekstil. Ne var ki; yürürlükteki yasaların içerdiği bürokrasi yüzünden hepsine yetiştirme olanağı yok. Sendika değiştirmede bir ölçüsü özgürlük getirilmiştir. Noter aracılığı ile istifa güçlüğü kaldırılamamış olmakla birlikte yeni siyasal iktidarca akit sendikadan ayrılanların hakları kesilemez, Devlet kesiminde artık. Özel sektöre gelince işçilerin tutmadığı sendikalarla işbirliği yapmakta direnen akılsız işverenler çoğunlukta. Fakat bunun da sonuna geliyoruz. Hükümet programında 275 sayılı Yasa'nın toplu iş sözleşmesi yetkisinin belirlenmesine ilişkin maddelerin değiştirileceğine yer verilmiştir. Bu değişikliklerden sonra işçiler özgürce sendika seçme olanağını bulacaklardır. Fakat ne zaman?

Bize kalırsa genel af ve bütçe yasasından sonra öncelik ve ivedilikle yasama organlarına getirilmesi gereken ilk yasa bu olmalıdır. Şunu da söyleyelim ki; Yasa'nın görüşülmesi sırasında egemen çevrelerin ve sarı kuruluşların destekçileri türlü engellemeler yapabilirler. Bunun için Yasa gücünde bir kararname çıkarılmasında yarar vardır. Ecevit Hükümeti'nin işçi kesiminde huzur ve refah sağlamak istediğini biliyoruz. Vede diyoruz ki; Hükümet'in uzun ömürlü olması için büyük toplamlara dayanması gerekir. Bu destek ancak işçilerin inandıkları sendikalar etrafında bütünleşmesi ile sağlanabilir. İşçi sınıfının yıllarca egemen çevrelerin siyasal iktidarını destekleyen sözde sendikaların sultasında bırakılması Hükümet için de zararlı olacaktır. Bu gerçekleri bildiğini sandığımız Ecevit Hükümeti'ni bir kez daha uyarmak istiyoruz. Bizden söylemesi.

dengelemeyle düzen değişmez

Sözlükte dengelemek için yapılan açıklama şöyle: «Kuvvet katarak veya eksilterek denge haline getirmek».

Bugünlerde geniş geniş açıklamasını söylevlerde, gazete ve dergilerde bulduğumuz «halk sektörü» kavramı, dengeleme anlayışına tam olarak uymakta.

Sermaye egemenliğine dayanan kapitalist yöntem, salt ekonomik hayata değil, siyasal iktidara da egemen olmaktadır. Son seçimlerde büyük halk kesimi siyasal tercihini, sermayenin tersi doğrultuda kullanmıştır. Ancak bu siyasal tercihin süreklilik kazanması için, ekonomik güçlülüğe de ermesi ve bu amaçla da örgütlenmesi gereklidir. İşte bugünkü siyasal iktidarımız, halk sektörünü yaratarak sermaye egemenliğini halkın yararına dengelemek için «halk sektörü» kavramını yaratmıştır.

Yaratmıştır, demek ne denli doğrudur? Kapitalist dünya görüşünde olan AP iktidarı ve onun doğrultusundaki siyasal iktidar oluşumları da aynı terimi aşağı-yukarı kullanmışlardır. Örneğin 3. beş yıllık Plan'da «3. kesim» denilmiş küçük tasarrufların, kooperatiflerin girişim ve örgütlenmeleri, sendikaların yatırımları, sosyal güvenlik kuruluşlarının girişimleri «3. Kesim» içinde düşünülmüştür. Demek ki, yeni bir buluş değildir halk sektörünün oluşum biçimi gözönünde tutulursa... Ancak amaçlama farklılık gösterecektir. Kapitalist uygulamada 3. kesim, ya da halk sektörü, kapitalist ekonomiye kaynak ve canlılık verecek bir unsurdur. Sonuçlardan sermaye yararlanacak, halka dönüşümü, yansımaları (yarar yönünden) tutarlı olmayacaktır. Oysaki karmacı, ya da «dengeci» görüşü simgeleyen siyasal iktidarımızın dilinde ise, halk sektörü, ele geçecek sonuçlar bakımından farklı bir bakışa dayanmaktadır. Halk sektörünün başarılı olması halinde, tröstleşmiş sermayeye karşı bir alternatifi halk yaratmış olacak, böylece sermaye egemenliği törpülenerek, siyasal ik-

tidarı kesin etkileme olanağı elinden alınmış olacaktır.

Böyle bir kavramı benimsemenin, siyasal iktidarın amaca varacak geniş kapsamlı stratejisine uygun düşeceği de ileri sürülmektedir. Halk sektörü kavramında siyasal iktidarın toplumu politik kucaklayışındaki anlam kesinlik kazanmaktadır: Giderek «batı tipi» sosyal demokrat bir uygulama...

Sınıfların belirlenleştiği, hızlı bir örgütlenmenin bulunduğu Türkiye'nin bu ortamında «halk sektörü» kavramının ne denli çözümler getireceği tartışılacak önemdedir. Batı tipi klasik bir sosyal demokrat uygulamaya geçiş için halk sektörü araç yapıldığında, Türkiye sosyo-ekonomik yönden daha da gerileyecektir. Çünkü gördüğümüz kadarıyla kamusal girişimler törpülenebilecek, özel sektör ürkütülmeyecek, halk sektörü ismiyle piyasa kurallarına uygun bir işletmecilik yaratılacaktır. Bu işletmeciliğin ne denli verimli olacağı da şüphelidir. Bu işe sendikaların buluşturulması halinde ise, amaçtan saptırmanın yanında sınıfsal bilinci törpüleme de sözkonusu olacaktır. Sendikaların, özellikle devrimci niteliği bulunan sendikaların yeni kavramlara, yeni buluşlara dikkatlice yanaşmaları emekçi sınıfın siyasal iktidar anlayışı bakımından zorunludur.

Halk sektörü gibi kaypak kavramlar yerine, yeni CHP'nin sosyal demokrat anlayıştan çok farklı bir demokratik solun tabanıyla da oluşturulması için özgürlükçü kavrayışının yambaşında, Anayasa'nın «kamulaştırma» dahil, sosyal ve ekonomik hükümlerini uygulama iddiasına girmesi Türkiye'ye çok şeyler kazandırabilir. Bu kazancın içinde oluşmuş, tartışılmış ve açık terimler de bulunacak, kötü bir dengeleme politikası iflâs edecektir.

Egemen sınıfı ürkütmemek için yeni terimlere sarılma da bir ödün (tâviz) dir; bir kez verilmeye başlandı mı, gerisi gelecektir.

Bütün işçiler öğrensin Bilenler bilmeyenlere öğretsin! 1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMIDIR

Ülkemizde egemen çevreler tarafından «Bahar ve Çiçek Bayramı» olarak gösterilmek istenen 1 Mayıs, aslında işçi bayramıdır. 1 Mayıs bütün dünyada işçi bayramı olarak kutlanır.

1 Mayıs neden işçi bayramıdır?

Bundan 88 yıl önce 1 Mayıs 1886'da Amerikan işçileri insanca çalışmak, insanca yaşamak için demokratik haklarını kullanarak büyük bir grev örgütlemişlerdi. Amaçları, patronların işçileri günde 15-16 saat çalıştırmalarına son vermek, 8 saatlik işgünü kabul ettirmektir. Daha önceki örgütsüz grevlerinden gerekli tecrübeyi edinen Amerikan işçileri bu kez daha iyi örgütlenerek bütün Amerika'yı saran bir Genel Greve başlamışlardı. 1 Mayıs'da başlayan greve katılanların sayısı 600 bini aşmıştı. Yalnız Şikago şehrinde greve katılan işçi sayısı 80 binin üzerindedir. Toplantılar, yürüyüşler düzenleyen işçilerin haklı istekleri herkes tarafından kabul edilip destekleniyordu.

Dünyanın birçok ülkesinde Amerikan işçilerini desteklemek amacıyla grevler yapıyordu. Genel grev yaygınlaştıkça işçi-

lerin birliği güçleniyor, bir çok işçi hak alma mücadelesini daha iyi kavıyor, greve katılıyordu.

Sermayedarlar, güçlenen işçi sınıfı hareketi karşısında endişeye düştüler. Bu güçlü direnişin dağıtılması, birliğin bozulması için yollar aramaya başladılar. Çünkü patronların kâr tutkuları işçi sınıfının insanca çalışmak ve yaşamak isteğiyle çatışmıyordu.

3 Mayıs'ta yürüyüş yapan işçilerin üzerine polis ateş açtı. Bir işçi öldürüldü. İşçiler bu olayı protesto etmek amacıyla 4 Mayıs'ta daha büyük bir gösteri yürüyüşü düzenlediler. Yürüyüşü sabote etmek, kargaşalık çıkarmak isteyen bir patron uşağı kalabalığın ortasına bir bomba attı. Çıkan karışıklığı fırsat bilen polisler işçilere saldırdılar. Sendikacılar ve işçi önderleri tevkif edildi.

21 Haziranda işçiler mahkemeye verildi 4 işçi idam edildi.

Olay bir çırpıda bütün dünyaya yayıldı. Almanya'da, Fransa'da, İngiltere'de dayanışma grevleri ve gösteriler hızlandı. Dünyadaki bütün işçiler birlik oldular. Yılmadılar, bozulmadılar, dağılmadılar, korkmadılar. Daha da güçlendiler. Çi-

karlarının aynı olduğu bilincine varan işçilerin gücünü karşılarında sermayedarlar, 8 saatlik işgünü kabul etmek zorunda kaldılar. İşçi sınıfının mücadelesi kan pahasına başarıya ulaştı. İşçi sınıfı, 8 saatlik işgünü bir hak olarak patron sınıfından koparıp aldı.

1889'da bütün dünya işçileri 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak kabul ettiler.

İşte 1 Mayıs budur. İşçi sınıfının mücadelelerle dolu tarihi böyle anlatmakta, böyle yazmaktadır.

Bugün bütün dünyada işçiler 8 saatlik işgünü esasına göre çalışmaktadırlar. Yani, yiğit bir mücadele ile alınan bu hakkı kullanmaktadırlar. Onun için bu şanlı genel grevin başlangıcı olan 1 Mayıs bütün dünya işçileri tarafından işçi bayramı olarak kutlanmaktadır.

İşçi sınıfının tarihi mücadelelerle doludur. Her işçi de tarihini bilmek, ondan ders alarak mücadele etmek zorundadır. Bilgili oldukça güçleneceğiz. Güçlendikçe hakkımızı alacağız. Nasıl fabrikamızda birlik olarak patrone hak alıyorsak, sendikamızda ve siyasal partimizde birlik olarak da patronların sömürü düzeninden hakkımızı alacağız.

YUNANİSTAN SORUNU

Son günlerde basın diline doladığı bir konu var «Yunanistan» sorunu! Bu konuda gerici, karşı devrimci örgütler bir de miting tertipler. Biz aynı sorunu doğru temellere oturttuk, işçi sınıfı düşüncesinin ışığında tahlil etmek istiyoruz.

Soruna iki temelden hareket ederek bakmak gerek. Birincisi, petrol tröstlerinin Ege'deki petrol yatakları üzerinde oynadıkları oyunlar ve Nato'nun buradaki petrol yataklarına olan ihtiyacı... İkincisi ise şu gerçek: Emperyalist ülkeler, ezilen ülkeler üzerindeki baskı ve sömürülerini devam ettirebilmek için, pazarları durumunda olan bu ülkelerde bir oyuna başvururlar. Ezilen ülkeler halklarını birbirlerine düşürmek, onları birbirlerine kırdırtmak, böylece o bölgedeki devrimci mücadeleyi parçalamak, halkları yanıltmak, onları başka hedeflere yöneltmek. İşte bu temel görüşler ışığında, Türkiye ve Yunanistan ilişkilerine baktığımızda, varacağımız sonuç basından ve bu konuda miting tertipleyenlerin vardıkları sonuçtan çok farklı olacaktır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Yunan halkı imparatorluğun boyunduruğu altında bir halktı. Bu boyunduruktan uzun bir millî mücadele dönemi geçirerek kurtulabildiler. Bağımsızlık istemek, bunun için

mücadele etmek ve kazanmak Yunan halkının en doğal hakkıydı. O dönemde Yunan halkının, ezilen ulus halkının ezen ulus halkına karşı duygu pek haklı öfkeyi duyması da doğaldı.

Onların bu haklı öfkesinden daha sonra birinci paylaşma savaşı dönemi de, emperyalist güçler ustaca yararlandılar. Yunan halkı kadar ezilmiş olan halkımızın emperyalizme karşı verdiği mücadeleyi ulusal kurtuluş savaşımızı ezmek için Yunan halkını maşa olarak kul-

landılar. Ve ikisi de ezilen, sömürülen iki ulusu birbirlerine kırdırmayı becerdiler.

Ondan sonra hem Yunanistan'da, hem de yurdumuzda karşılıklı bir oyun oynandı. İki ulusu birbirine düşman etme eylemi ta ilk okulda başladı ve sistemli bir şekilde sürdürüldü. Halklar kandırıldılar.

Bu oyunun ardında ise iki ulusun yeni halkın güçleri, uluslararası sermaye ve onlarla işbirliği halindeki burjuvazi ve diğer hakim sınıflar vardı. Oysa, iki ulus da emperyalizmin baskı ve sömürüsü altında, pazar durumunda olan uluslardı. İki ülkede de işçi sınıfı ve diğer halk yığınlarının sömürülmekteydi. Hâlâ da öyle. İki halkın geçmişleri birbirlerine benzemektedir. Gelecekleri de benziyecek.

Biz, emperyalizme karşı savaştık. Yunan halkı da öyle. Bu uğurda binlerce yurtsever Yunanlı işkence gördü. Kurşunlandı...

Biz, her türlü demokratik hakların kısıtlandığı bir baskı dönemi geçirdik ve bundan bir süre için de olsa kurtulabildik. Yunan halkı hâlâ faşizmin pençesinde. Her türlü özgürlüğü elinden alınmış, faşizmin zincirini kırmak için mücadele ediyor.

Yunanistan'da Türkiye düşmanlığını yayan, yanlış bir politika güden güçler şunlar: Yunan burjuvazisi, emperyalist

güçler, CIA ajanları... Cunta'nın ardında petrol tröstleri var.

Bizde de yaygarayı basanlar, hükümet politikasını beğenmiyen, miting tertipleyip, gazetelerinde veryansın edenler hakim sınıflar, uluslararası sermaye CIA ajanlarıdır. Amaç, hem ulusları birbirine düşürmek, halkı yanıltmak hem de mevcut hükümeti, koalisyonu yıpratmak, çökertmeye çalışmak için oyunlar tezgâhlanmaktadır.

Bizler bu oyunlara karşı

uyanık olmalı, sorunları doğru tahlil etmeli, her konuda olduğu gibi bu konuda da yanlış görüşlerin, düşüncelerin yayılmasını engellemeliyiz.

Şunu bilmeliyiz ki; hiçbir halk bizim düşmanımız değildir. Hele ezilen dünya halkları hiç değildir. Hiçbir ülkenin işçi sınıfı bizim düşmanımız değil, dostumuzdur. Yunan halkı, kardeş halktır. Yunan işçi sınıfı dost ve müttefik işçi sınıfıdır. Çünkü, hedefimiz aynıdır. Uluslararası sermaye ve onlarla iş-

birliği halindeki, onlarla içiçe geçmiş durumdaki kendi burjuvazimiz.

İki ülkedeki işçi sınıf mücadelesi birbirini etkileyecektir. Bizler aynı zincirin aynı kırılması gereken zincirin birer halkasıyız ve bu zinciri birlikte kıracağız. Kurtuluşumuz birlikte olacaktır.

Faşizme karşı, emperyalizme karşı mücadele eden Yunan halkı, Türkiye emekçilerini, Türkiye işçilerini, devrimcilerini yanında bulmalıdır.

BURJUVA BASINI YALAN SÖYLÜYOR Sağ-Sol atışması değil faşist saldırısı var !..

Geçtiğimiz günlerde İstanbul, Erzurum ve Tunceli'de bazı olaylar oldu. Sermaye yanlısı basının «sağ-sol çatışması başladı», «Anarjistler olay çıkarttı» gibi manşetlerle yalan-yanlış halka duyurdukları bu olaylar neydi? Nasıl olmuştu? Olayları kimler çıkartmıştı?

Bu olaylar sağ-sol çatışması değildir. Doğrudan doğruya sermayenin emrindeki sağcıların yurtsever gençlik üzerine saldırmaları ile başlamıştır. MHP'ne bağlı olup, kendilerine komando adı verenler çeşitli öğrenim merkezlerinde olaylar çıkartmış, tabanca, bıçak ve sopa ile saldırılarda bulunmuşlardır. Peki buna sebep neydi? Meclislerde görüşülmekte olan Af kanunu kapsamına devrimcilerin girmesini önlemek, çeşitli öğrenim merkezlerindeki devrimci gençliği sindirmek, ilk sebepler olarak görülebilir. Ancak MHP'nin faşist komandolarının, Türkiye'deki Tekelci Burjuvazinin emrinde olduğunu unutmamak gerekir. Amerikan emperyalizmine göbeğinden bağlı olan tekelci burjuvaların bütün istekleri ise, Türkiye'deki demokratik düzeni ortadan kaldırıp yerine kanlı faşist bir düzen getirmektir. Böylece halk kitlelerinin en küçük demokratik istekleri bile susturulacak, baskı, zulüm, işkence bütün yurtseverleri ezerken onlar sömürülerini bin misli

arttıracaklardır.

Bugün Türkiye'de iktidarda olan CHP-MSP koalisyonu, geniş halk kitlelerinin bütün taleplerine cevap verecek durumda değildir. Ancak, hükümet bir takım demokratik girişimlerde bulunmaktadır. İşte tekelci sermayenin bu demokratik girişimlere bile tahammülü yoktur. MHP Genel Başkanı A. Türkeş «Amerika ile iyi ilişkiler içinde bulunmak lâzım» derken, faşist dergiler yurtseverlere ve devrimcilere karşı «iç savaş» çıkartma tehditleri savurmaktadır.

Faşist saldırganlara karşı her zamankinden uyanık olmak zorundayız. Çünkü, MHP'li komandolar olay çıkartmak için fırsat kollamak bir yana, fırsatları da kendileri yaratma çabası içindedirler. Bu pis oyunları Haruniye'de ortaya çıktı. Gece duvarlara orak-çekiç resmi asıp daha sonra solcular duvarlara orak-çekiç resmi astı diye yaygarayı basanların MHP'ye bağlı faşist komandolar olduğu anlaşıldı ve bu kişiler yakalandı.

İşte bütün bu saldırılar emperyalizmin uşağı tekelci burjuvaların faşist bir düzen için tezgâhladıkları tertiplerdir. İşçi sınıfı ve bütün yurt severler bu tertiplere karşı uyanık olmalıdır.

GENEL TEMSİLCİLER VE YÖNETİCİLER

Büyük toplantıda başkanlık kurulu.

Sendikamız ana Tüzüğü uyarınca yapılması gereken genel temsilciler ve yöneticiler toplantısı uzun zamandan beri yapılamamıştı. Yapılamamasının nedeni uzun süren bir sıkı-yönetim dönemi ve özgürlüklerin alabildiğine kısıtlandığı, toplantıların yasaklandığı bir ortamdan yeni çıkmış olmasındandı. Genel temsilciler toplantısı 7 Nisan 1974 günü İstanbul'da yapıldı. Toplantıya İstanbul ve Anadolu Şubelerine bağlı işyeri temsilcileri, şube yöneticileri, Genel Merkez Yöneticileri katıldı. Çok sayıda basın görevlisinin de izlediği toplantı, kamu oyunda oldukça ilgi gördü. Toplantıyı açan Genel Başkanımız Rıza Güven konuşmasında: Geçirdiğimiz olağan üstü dönemi, anayasanın değiştirildiği, özgürlüklerin alabildiğine kısıtlandığı ortamı eleştirerek başladı. Özetle şunları söyledi: «12 Mart sonrası ara rejim döneminde özgürlükler kısıtlandığı, Anayasanın değiştirildiği özgür sendikacılığın yok edilmek istendiği dönemde yapılmak istenen toplantılar yapılamamıştır. Ama tekstil bu dönemde susmamış üzerine düşün görevi yerine getirmiştir.

Ayrıca yurt çapında örgütlenme çalışması yapılmış önce Gaziantep, sonra da Uşak, Adana, Elâzığ, İzmir'de çalışmalar yapılmış, şubeler kurulmuştur. Şimdi de Sümerbank olan her yerde çalışmalar devam etmektedir. Geçen Genel kuruldan bu yana tekstil daha atılgan bir politika izlemiş, Türk-İş'in aksine sendikaların ve işçilerin politikanın içinde olmalarını savunmuştur.

Partiler üstü politika görüşü Amerika'dan CIA Ajanları tarafından ithal edilmiş bir görüştür. Sendikacı maskesi takınan ajanlar egemen çevrelerin yararına alan partiler üstü politika görüşünü Türk-İş gibi bazı işçi örgütlerine sokmuşlar-

dir. Böyle örgütler egemen çevrelerin kendilerine verdikleri görevi yapmaktadırlar.

14 Ekim seçimlerinde CHP'yi demokratik hakların ve özgürlüklerin geri getirileceği ve işçi sınıfından yana vaatler bulunduğu için destekledik. İşçi sınıfından yana çalıştıkları sürece de destekleyeceğiz..

Yurdumuzda egemen çevreler ve Emperyalistler büyük oyunlar peşindedirler. Bu yüzden Koç, Eczacıbaşı halka karşı oyunlar öğrenmek için şu anda Amerika'dadırlar.

Kıdem tazminatlarının 30 güne çıkartılacağı söylentileriyle birlikte tazminatların sigorta ettirilmesi meselesi ortaya atıldı. Bu işçinin işgüvenliğini ortadan kaldıracak, işsizler ordusunu arttıracaktır. Kıdem tazminatı işçinin amortismanıdır. Biz kıdem tazminatlarının sigorta ettirilmesine karşı çıktık ve çıkacağız da.

Asgari ücret komisyonu toplanmış durumdadır. Yasalara göre komisyona işveren temsilcileri, hükümet ve en büyük işçi konfederasyonunun yani

Çeşitli işyeri ve yurt sorunlarının dile getirildiği toplantıdan bir görünüşü.

ER TOPLANTISI YAPILDI

Türk-İş'in temsilcileri vardır. Bu komisyonun kuruluşu Anayasaya aykırıdır. Asgari ücretler bugüne kadar ne yasalar ne de prensiplere uygun olmamıştır. Mahmutpaşa usulü pazarlıkla saptanmıştır. Hükümet bu konuda geçerli bir araştırma yapmalı asgari ücretin gerçek değerini tespit etmelidir. Bunun dışında da kalifiye işçiler, emekliler, dullar da v.b. başka da düşünülmeli asgari geçim indiriminin tabanı yükseltilmelidir. Asgari ücret vergi dışında tutulmalıdır. Çünkü, asgari ücret kutsaldır.

Vergi rejimi değiştirilmeli herkes gelirine göre vergi vermeli, vergi yükü emekçi halkın üstünden alınmalıdır. Bir yıllık kazancı aşan kıdem tazminatından da vergi alınmamalıdır. Harçlar kanunu değiştirilmeli işçinin verdiği vergilerle kurulan mahkemelerde davalarına bedava bakılmalıdır. Serbest sendika seçme hakkı verilmeli referandum gerçekleştirilmelidir. Kira yasası ele alınmalı, kira fiyatları % 50 indirilerek dondurulmalıdır. Bu arsa ve bina

spekülasyonunu kaldıracak en iyi tedbirdir.

Eğitim seminerleri geçmiş dönem içinde yapılamamıştır. Eğitim yapmak zorunludur. Bu yapılacaktır.»

Rıza Güven'den sonra söz alan konuşmacılar da işçi sınıfımızın genel sorunlarına değindiler. Neyir'den Celâl Güney; işçi kıymına karşı, emekli polis subayların ispiyonlarına karşı alınması gereken tedbirlerin neler olabileceğini sordu. Topkapı şube yönetim kurulu üyesi Mehmet Şahin konuşmasında: «İşçi sınıfı tarafsız kalamaz. Tarafsızım demek meydana boş bırakmaktır. Üretim araçlarının mülkiyeti işverenlerin elinde olduğu sürece işçi sınıfının elinde birşey kalmayacaktır. Fiyat kontrolü egemen sınıfların elinde olduğu sürece toplu sözleşme ile aldıklarımızı toptan alacaklardır. Onların ellerini ceplerimizden çekirmek için siyasete girmek zorundasınız. Sınıflı toplumda, işçi sınıfı kolektif çalıştığı için en üretken güçtür. Devrimci, ilerici sendikalara sözümüz yok. Yıllardan beri işçi

sınıfını egemen sınıflara yemeden gangster CIA ajanlarından sendikaların kurtarılması gerekir. Bu da, ilerici devrimci sendikalarla bütünleşmekle olur» dedi. Karaca'dan Recep Aşar, eğitim ve Halil Tunç'un sosyalist parti konusundaki demecine değinerek şöyle dedi: «Eğitim sorununa değinmeden duramayacağım. Eğitilmeden iş yapamayız. İşçi sınıfının sorunlarına sahip çıkmalıyız. Temsilciler görevlerini yapabilmeleri için eğitilmelidirler. Halil Tunç sosyalist partiden söz ediyor. Biz Halil Tunç'un kuracağı sosyalizme de inanmıyoruz. İşçi sınıfı partisini kurarken Halil Tunç'a sormayacaktır.

G. Antep Şube Başkanı Mehmet Ali Tiryaki konuşmasında eğitim sorununa değindi. Sendikaların işçi sınıfını kurtuluşa ulaştırarak örgütlenmediğini sendikaların görevinin işçi sınıfını eğitmek ve bilinçlendirmek olduğunu söyleyerek sözüne şöyle devam etti: «Kapitalist düzende yaşıyoruz. Çarkı tersine çevirmek bizim davamıza sahip çıkmamızla olacaktır. Önümüzde zor bir dönem var. CHP referandumu çıkarmalıdır. Eğer işçinin yanında görünen milletvekilleri bunları yapmazlarsa onlara da söyleyeceklerimiz olacaktır. İşçi sınıfının her şeyi eğitime bağlıdır. Eğitilmediği sürece attığı adımı bilemez. Toplantıya CHP İstanbul Milletvekili ve Tekstil'in eski Genel Başkanı Bahir Ersoy'da katılmıştır. Bahir Ersoy yaptığı konuşmada «Özgürlüklerin kısıtlandığı günlerde Türk-İş'in sesi çıkmamıştır. Bugün hükümetle beraberiz diyorlar. Kanun baskısı ile ayakta duran sendikaların sonu gelmiştir.

REFERANDUM programımızda var. Elbette gerçekleşecektir.» demiştir.

Beyaz Saray diğün salonunda yapılan büyük temsilciler toplantısını izleyen bir grup.

İŞÇİ HAKLARININ ÖNLEMENİN İÇİN

Sendikaların kapatılmak istendiği, grevlerin yasaklandığı, Anayasanın işçi sınıfı ve halk yığınları aleyhine değiştirildiği, özgürlüklerin kısıtlandığı bir dönem geçirdik. Yeni seçimler yapıldı. İşçi sınıfımız seçimlere kendi partisinden yoksun girdi. Seçimlerde kendisine en yakın bulunduğu CHP'yi destekledi. Ortak bir Hükümet kuruldu. Kuruldu ama; işçi sınıfımız hükümet programında vaadedilenlerin hiç birini henüz gerçekleştirmediğini gördü. Nedir işçi sınıfının istekleri? Gerçekleşmesi mümkün olmayan aşırı talepler mi? değil, hiçte değil. En demokratik haklardır isteklerimiz.

● İşçi haklarını kısıtlayan yasaların (Sendikalar, toplu iş sözleşmesi, grev-lokavt Yasası, dernekler Yasası) değiştirilmesidir, istediğimiz.

● Asgari ücretin insanca yaşamamızı sağlayacak bir düzeye çıkarılmasıdır istediğimiz...

● Kıdem tazminatının üç yıl koşulu aranmaksızın her yıl için 15 günlük yerine bir aya çıkarılmasıdır istediğimiz..

● Fiyat artışlarını önleyecek tedbirlerin alınmasıdır istediğimiz...

● Kiraların % 50 indirilmesi ve dondurulmasıdır istediğimiz...

● Vergi Kanununun düzeltilmesi ve asgari geçim indiriminin yükseltilmesidir istediğimiz...

● Gerçek barışı sağlayacak genel affın çıkarılmasıdır... istediğimiz.

Hükümet programında da yer alan bu isteklerimizin gerçekleşmemesi için ucuz işçi çalıştırıp bol kazanç sağlamaya almış işveren sınıfı dört bir yandan saldırıya geçti.

BİRİNCİ SALDIRI : Affı engellemek

Bir yıldan fazla bir zamandır sözü edilen genel affı engellemek için büyük yaygaralar kopartıldı. Koalisyon ortaklığının çatladığını, çatlayacağını büyük sermayenin emrindeki gazeteler günlerce yazdı. Mecliste af kanunu kabul edildi. Fakat koalisyon çatlamadı. Parlementoda işveren sınıfının temsilcileri sayı olarak çoğunlukta olduğu için af tasarısı kuşa çevrildi. Tekrar meclise gelecek kabul edilecek, edilecek ama iki ay daha uzayacak af sorunu. Af konusundaki saldırının tek başına başarı sağlamadığını gören sermaye sınıfı yeni saldırılara geçti.

İKİNCİ SALDIRI :

İş adamlarının gövde gösterisi

2 ve 3 Nisan günleri Tarabya Oteli'nde toplanan iş adamları Hükümetin tutumunu eleştirdiler. Ele aldıkları konular: Asgari ücret, kıdem tazminatı ve toplu iş sözleşmelerle verilecek ücret zamları idi.

Hükümet sözcüsü kıdem tazminatlarının 15 günden bir aya çıkarılacağını radyodan ilân etmişti. Hemde Hükümet programının okunduğu günden geçerli olmak üzere. İşverenler bu duruma çok sinirlenmişler ve gözdağı vermek için toplu işçi çıkışına bile gitmişlerdi. Aradan zaman geçince tazminatları sigorta ettirme tezi atıldı ortaya. Bu eninde sonunda işverenlerin işine yarıyacaktı. Yeni bir kredi alanı bulmuş olacaktı. Neyse ki, kıdem tazminatlarının sigorta ettirilmesinin yasaya aykırı olduğu çıktı ortaya. Kıdem tazminatı sorunu henüz ortada. İşverenler kendi istedikleri gibi çözümlenmesi için bastırıyorlar, bastıracaktı. Asgari ücret sorunu çözümlenmedi, çözümlenecek. Ama; kimin istediği yönde; işçilerin mi işverenlerin mi? İşverenler bastırıyor, bastıracaktı...

VERİLMESİNİ İŞVEREN SINIFI SALDIRIYA GEÇTİ

ÜÇÜNCÜ SALDIRI : Koç'un bayiler toplantısı

18 Nisanda büyük kapitalist Vehbi Koç grubuna bağlı bayilerle bir toplantı yaptı. VEHBİ KOÇ bu toplantıdan önce NEJAT ECZACIBAŞI ile Amerika'da idi. Amerikalı patronlarla yerli ortakları Koç ve Eczacıbaşının Hükümet'e saldırı kararı aldıkları anlaşılmıştı. Koç; bu kararı bayiler toplantısı ile daha geniş bir alana yayıyordu. Hükümeti tehdit

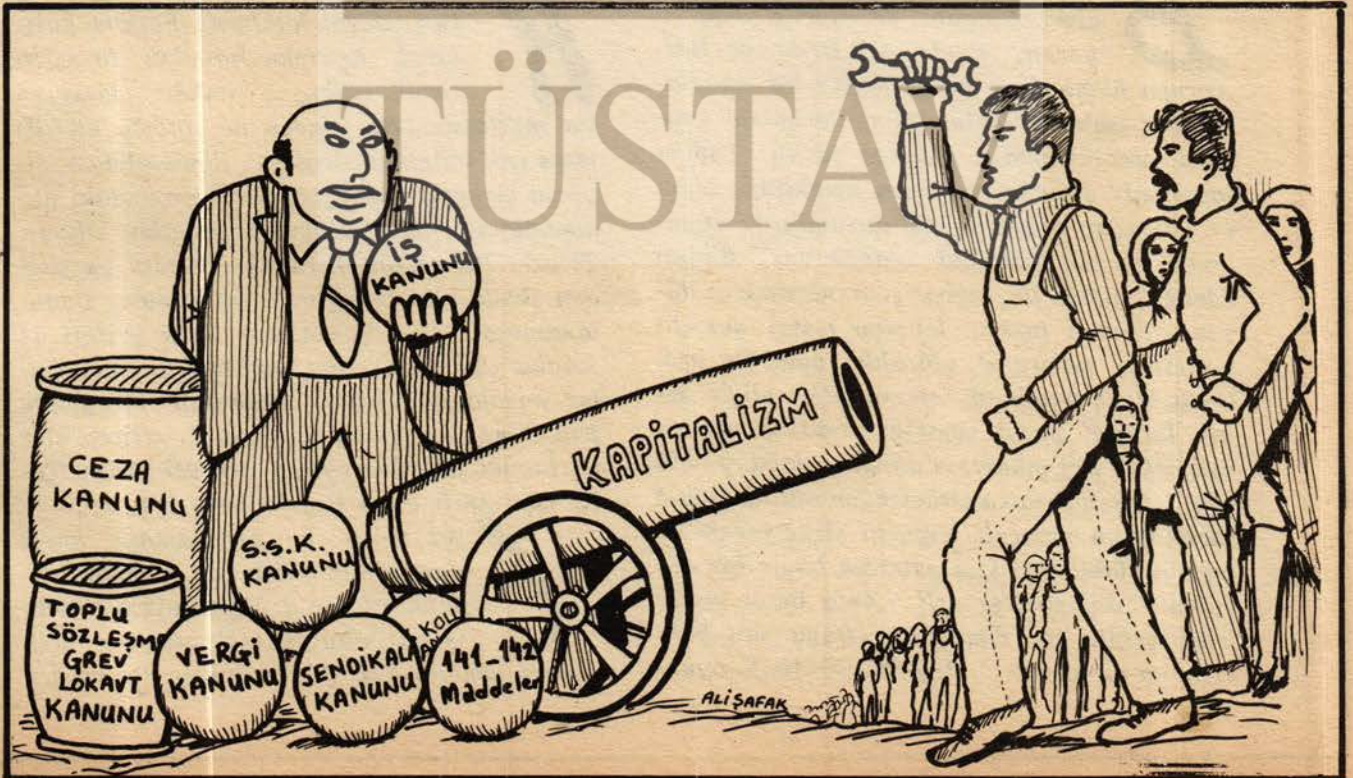
ederek «Yatırımlar durmuştur, bundan ilerde büyük zararlar doğar» diyordu. Hovardaca harcanan teşvik tedbirleri, (Devlet kasasından verilen düşük faizli paralar) kredi muslukları kısılmıştı.

Hükümet; kontrolüne girmek istemiyordu. Bu durum; büyük kapitalistimizi çileden çıkartıyor ve diyor ki; «Hepimiz aynı gemi içindeyiz, gemi batarsa hep beraber batacağız.»

BATMAK MI? İşçi sınıfımız ve yoksul halkımız boğazına kadar batmıştır. Bataklığın

içinden düze çıkmak için uğraşılıyor. Koç için batmak, bizim için düze çıkmaktır.

Koç kapitalist sınıfın bir üyesidir biz ise işçi sınıfının. Çıkarlarımız birbirimize terstir. DÜŞÜK ÜCRETLE işçi çalıştırıp sömürmeye alışanlar tatlı kazançlarından biraz olsun fedakârlık edemezler. Kavga bunun kavgasıdır. Hükümeti tehditlerin temel nedeni budur. Bu kavgada örgütlü ve güçlü olan kazanır. İşçi haklarının verilmesini engellemek için girişilen hükümeti yıpratma saldırılarına karşı uyanık olmalıyız.

KIDEM TAZMİNATI

işverenler; 1963 ten beri kıdem tazminatları üzerinde oynadıkları oyunları son günlerde başka biçimlerde oynamak çabansındalar. 1963'deki kıdem tazminatları için Sosyal Sigortalar Kurumu'na prim ödeyip, tazminat ödeme yükümlülüğünü de kuruma yüklemeye çalışmışlardır. Bunu, işçi sınıfının direnişiyle karşılaştıklarından başaramadılar. Son günlerde de «grup sigortası» diye bir şey ortaya attılar.

Grup sigortası ile kastettikleri şey şu: İşverenler özel sigorta şirketleri ile anlaşacaklar. İşveren sigorta şirketine belirli bir prim ödeyecek. Sonra da işten işçi çıkartma durumunda, kıdem tazminatını ödenen primleri aşmamak şartı ile sigorta şirketinden alarak ödeyecek.

Bunun A.B.D. ve bazı Batı Avrupa ülkelerinde de uygulanan bir biçim olduğunu da ayrıca belirtiyorlar. Evet, A.B.D.'de ve Batı Avrupa ülkelerinde buna benzer bir uygulama var ama bu biçim işverenlerimizin yapmak istediklerinden oldukça farklı. Kıdem tazminatı dışında, yalnızca emeklilik, ölüm ve muvazzaf askerlik gibi durumlarda uygulanan ek bir tazminat olarak var. Bunun ödenme biçimi de, bizim işverenlerimizin düşündüğünden farklı. İşveren primi sigorta şirketine yatırıyor, alacaklı olan ise işçi. Oysa bizde yapılmak istenen şekli böyle değil. İşveren primi sigorta şirketine yatıracak, işten işçi çıkartma durumu doğduğunda yine işveren sigorta şirketinden alarak işçiye tazminatını verecek. Sigorta şirketinden bu parayı alabilmesi için yalnızca böyle bir durumun doğması yeterli. Ama bunu işçiye ödemiyebilir de. Örneğin: «Bana yan baktı...» ya da «Bana ... diyerek şerefimle oynadı...» diye işçiye 17. madde ile işten atıp tazminatını işçiye ödemiyebilirler.

Bu uygulama çabaları, bizim sigortaya ilişkin yasalarımıza da aykırı. Yasalara göre, sigorta ettiren o konuda rizikolu olmalıdır. Oysa işçiye işten atma konusunda işveren rizikolu olamaz. Bu yalnızca onun dileğine, isteğine bağlı olan bir olaydır. İşten atma konusunda rizikolu olanlar; bildiğimiz ve gördüğümüz kadarı ile işverenler değil, işçiler.

Bu uygulama bütün bunlar dışında işverenlere şöyle avantajlar da sağlayacak. İşverenler primleri vergiden düşerek vergi kaçırmının yeni bir yolunu bulmuş olacaklar. Ayrıca da, dilediklerinde sigorta şirketi elindeki parayı çok düşük bir faizle borç alabilecekler. Yani ellerinin altında böyle bir para fonu bulunacak.

Kıdem tazminatı, ücret dışında bütün sosyal haklarda hesaba katılarak hesaplandığından önceden tespit edilmesi imkân olamayan bir miktardır. Bu yüzden de sigorta ettirilmesi pek mümkün değildir. Böyle olması, sigorta şirketleri ile işverenler arasındaki anlaşmaları teknik bakımdan geçersiz kılıyor. Ticaret Bakanlığı Murakabe Kurulu bu yüzden eksiklikler buluyor ve anlaşmalar uygulanamıyor. Ama yakında o eksik yerleri de kitaba uydurup, daha mükemmel anlaşmalar imzalayıp, Ticaret Bakanlığı Murakabe Kuruluna anlaşmalarını kabul ettirecekler ve bunun uygulanmasına geçeceklerdir. Tabii işçi sınıfı buna engel olmaz ise.

işçi sınıfı bu uygulamaya karşı durmalıdır. Hem de yasalar açısından falan değil, yalnızca işçinin iş güvenliğine, işçi sınıfına açık saldırı olmasından. Çünkü kıdem tazminatı,

taban

işçi için yalnızca bir para yardımı demek değildir. Ondan çok bir iş güvencesidir. Toplu işten çıkarmalara karşı işçi lehinde bir haktır. Kıdem tazminatı ile, işverenler maddi baskı altına alınarak, işçinin iş güvenliği sağlanmak istenmiştir. İşte yapılmak istenen bu iş güvenliğini yoketmektir. İşverenler üzerinde böyle bir maddi yükümlülük bulunmadığı zaman diledikleri kadar işçiyi, diledikleri zaman işten atma olanağını bulacaklardır. Hem de 17. maddenin himayesine sığınmadan.

Kıdem tazminatı uzun mücadeleler sonucunda kazanılmış bir haktır. İşverenler mücadeleler sonunda bu hakkı vermek zorunda kalmışlardır. Her fırsatta bu hakkı yoketmeğe çalışmalarına da şaşmıyoruz. Patronlardan yana dönem bir çark içinde bunun olması doğaldır. Ama hükümet buna seyirci kalır engellemezse, bazı işçi örgütleri, bazı konfederasyonlar buna seyirci kalır engellemeye çalışmazlarsa, işte onların aklına şaşarız. Çünkü işçi sınıfı bu hakkını geri vermeyecektir. Buna seyirci kalanlardan da mutlaka hesap soracaktır.

işçi sınıfının uzun vadeli hedefleri bellidir. Ama biz önümüzdeki dönemde kısa vadeli bir hedef olarak, şunların mücadelesinin verilmesini öneriyoruz.

— Kıdem tazminatının bir yıl için otuz güne çıkartılmasının çalışmalarının yapıldığı şu günlerde, kıdem tazminatının bir yıldan itibaren geçerli olması sağlanmalıdır.

— Kıdem tazminatlarının sigorta ettirilmesi engellenmelidir.

— Hükümet bu yolda çalışma yapmalıdır.

İşçi sınıfı bu yolda mücadele etmeli ve patronlara gereken cevabı vermelidir.

EROL YALÇIN

KIDEM TAZMİNATLARINA YENİ SALDIRI

Son günlerde sermaye çevreleri yeniden kıdem tazminatlarını tartışmaya açmışlar ve işçi kıdem tazminatlarının ekonomimizi olumsuz yönde etkilediğini ileri sürmüşlerdir. 1960'lardan beri fırsat düştükçe kıdem tazminatına el atan sermaye çevreleri, bu kez daha başka bir oyunla ortaya çıkmışlardır. Bazı işverenlerin özel sigorta şirketlerine kıdem tazminatlarını sigorta ettirme girişimlerinin altında yatan büyük hesaplar bu kez de amaca kavuşmamıştır. Konunun yaygınlık kazanması üzerine Milliyet Gazetesi 24 Mart 1974 günü yayınlanan bir açık oturum düzenlemiş, bu açık oturuma Sendikamız hukuk danışmanı Av. Abdullah Sert sendika kesimini temsilen katılmıştır. Hiçbir tutarlı dayanağı olmayan kıdem tazminatlarının sigorta ettirilmesine ilişkin açık oturumda Av. Abdullah Sert, kıdem tazminatının ne olup ne olmadığını bilimsel verilere göre açıklığa kavuşturmuş, vazgeçilemeyeceğini belirtmiştir. Kıdem tazminatının sigorta ettirilmesinin sermaye çevrelerinin kaynak bulmak için yeni bir yöntemi olduğunu savunan Sert, bunun ayrıca vergi kaçaklığı olduğunu da kanıtlamıştır. Önemli yankıları olan bu açık oturumdan bir süre sonra Sigorta Denetleme Kurulu, kıdem tazminatlarının özel sigorta şirketlerine sigorta ettirilmesini yasaya aykırı bulmuş ve uygulamanın durdurulması için gerekli uyarılar yapılmıştır.

AFYON OYUNU

Geçtiğimiz haftaların en önemli konularından birisi de, Hükümetin haşhaş ekimine izin vereceğini açıklaması oldu. Bu önemli karar üzerine yorumlar yapıldı... Bir takım sahte milliyetçiler, böyle önemsiz bir sorun için A.B.D. ile ilişkilerimizin bozulmasının doğru olmayacağını söylediler.. A.B.D.'den olayı tetkik etmek için birtakım senatörler geldi... v.b...

Bütün kapitalist ülkelerde ve özellikle de A.B.D.'de uyuşturucu madde kullanma alışkanlığı bir afet halini almıştır. Uyuşturucu madde ticaretine engel olmadan, haşhaş ekimini engelliyerek uyuşturucu madde kullanımını sözde engellemek tutarsız bir tavidir. Bunu yaparken dünyada uyuşturucu madde kullanımının tek sorumlusu olarak haşhaş üreten bizim gibi ülkeleri özellikle Türkiye'yi göstermek gerçekleri gizlemektedir. Çünkü, biraz akli başında olan herkes dünyada uyuşturucu madde ticaretini kimlerin yaptığını ve amaçlarının ne olduğunu bilmektedir.

Dünyaya afyonu ne biz ne de haşhaş üreten diğer ülkeler sokmuşlardır. Afyon ticareti ezilen dünya halklarının sömürülebilmesi, uyutulabilmesi için

yeni sömürgecilikle birlikte, emperyalizmin doğuşuyla birlikte, yani 18. yüzyıl sonlarında, emperyalistler tarafından icat olunmuştur. İlk olarak İngiliz sömürgecileri, Çin'e afyon sokmuşlardır. Böylece hem Çin halkını uyuşturmuş oluyorlardı hem de bu ticaretten iyi kâr elde ediyorlardı. Egemenliği sürdürmenin, halkı uyutmanın ve kâr elde etmenin bir yoluyla afyon ticareti.

Bu durumun çok insafsızca, hayasızca hal alması karşısında, Çin imparatorunun karşı koymasıyla, afyon pazarı olmak istememesiyle, İngilizler Kanton'a asker çıkardılar. Savaş büyüdü. Çin'e yirmibin, İngiltere'ye ise beşyüz ölüye mal oldu bu savaş. Ve neticede ülke yine bir afyon pazarı haline dönmüştü. Ve böylece ticaret serbestisi (!?) de sağlanmış oldu.

Çin'e satılan bu afyonların nereden geldiğine gelince... Bu konuda geçenlerde bir gazete gördüğümüz bir anıyı aktarmak olayı yeteri kadar aydınlatır sanırım.

«... öğrenciliğim sırasında kısa bir süre (1951-1952) Toprak Mahsulleri Ofisi'nin Beşiktaş'taki afyon deposunda ambar kâtipliği yaptım. Ambarın bir köşesinde ilaç hammaddesi olarak kullanılacak afyon için hazırlanmış kalıplardan daha küçük boyda kalıplar gözüme çarptı. Uzun yıllar orada çalışmış bir zata sordum. Güngör-

müş muhatabım bu kalıpların «içimlik afyon» için kullanıldığını, ikinci dünya savaşının başlamasına kadar, İngiliz ve Amerikan firmalarının siparişi üzerine içimlik afyon hazırladıklarını, Beşiktaş önüne gelen yabancı gemilere bunları yüklediklerini ve Çin'e götürdüklerini anlattı...»

Afyon oyunu işte böyle bir oyundur. İnsanlığı zehirleyenler var elbet. Ama onlar biz değiliz, batılı emperyalistler.

Bizim haşhaş üretmemize karşı çıkmaları da şimdi daha haysiyetli olmalarından değildir. Dünyadaki uyuşturucu madde kullanımının onları çok üzdüğünden değildir... Sadece sentetik uyuşturucu madde üreten Amerikan firmaları batmasın, bu işin ticaretini onlar yapsın, onlar kâr etsin diyedir. Artık günümüzde ilerlemiş teknik sayesinde haşhaştan değil, sentetik uyuşturucu maddeler de yapmak mümkün.. Haşhaş üretimine karşı çıkılması onların çıkarları öyle gerektirdiği için.

Geçmişte, askeri yardımları keseriz tehdidiyle afyon ekilmeme kararlarını işbirlikçi hükümete kabul ettirdiler. Böylece ekim önce sınırlandırıldı, sonra da tamamen kaldırıldı. Hem de geçimleri yalnızca haşhaştan olan binlerce köylüyü yoksulluk ve sefaletle itme pahasına. Şimdi hükümetin cesurca aldığı haşhaş ekim kararını, gönülden destekliyoruz.

HABEŞİSTAN

HABEŞ HALKI AÇLIKTAN ÖLÜYÖR

Bundan önceki sayımızda Habesistan'da olan olaylara yer vermiş ve ordunun isyan ettiğini, işçilerin greve gittiklerini ve üniversite öğrencilerinin bütün bu olayları desteklediklerini yazmıştık. Bu ülkede olan kargaşalığa ne kral ne hükümet ne de ordu bir çözüm yolu getirememekte... Habesistan'daki bütün bu olaylar 200 bin insanın açlıktan ölmesi ile patlak vermiştir. Kıtık bölgesinde halka yardım etmek isteyen iki üniversiteli gencin polis tarafından hunharca öldürülmesi ilk kıvılcım olmuştur.

Kral Haile Selasiye ve etrafındakilerin ilgisizliği sonunda ölen onbinlerce insandan sadece ikisi.

Yıllardır ezilmiş olan Habes halkı işçisiyle, köylüsüyle, memuruyla, ordusuyla, öğrencisiyle kendisini sömürenlere karşı direnişe geçmiştir. İşçiler genel greve gitmiştir. Habesistan'da toplam 150 bin işçi vardır. Çağdaş üretimin tümü bu yüz elli bin işçinin ürünüdür. Hayat pahalılığı karşısında ücretlerinin arttırılmasını isteyen binlerce işçi ülkelerinde köklü reformların gerçekleştirilmesini de istemektedirler.

JAPONYA

JAPONYA'DA GENEL GREV

«TEKSTİL İŞÇİLERİNİN DE KATILDIĞI GREVE 6 MİLYON İŞÇİ KATILDI»

Japonya'da 6 milyon işçi ücretlerinin arttırılmasını istemişler ve bu isteklerinin kabul edilmemesi üzerine greve başlamışlardır. Japonya'da şimdiye kadar yapılan grevlerin en büyüğü olarak nitelendirilen bu greve belediye işçileri, şoförler, hava personeli, tekstil işçileri, kimya işçileri, posta, telgraf, telefon işçileri, demiryolu ve dok işçileri katılmışlardır.

Geçen ay 1 milyona yakın işçi artan hayat pahalılığını protesto ve ücretlerinin arttırılması için 24 saatlik bir grev yaparak işi durdurmuşlardı. Bu isteklerinin yerine getirilmemesi üzerine ülke çapında 6 milyon işçi greve gitmiştir. Özellikle demiryolu işçilerinin grevi ülke ekonomisini allak bullak etmiştir.

FRANSA

FRANSA'DA BİNLERCE İŞÇİ GREV YAPTI

Fransa'da gün geçtikçe artan hayat pahalılığı karşısında ücretlerin arttırılmasını isteyen binlerce işçi greve gitmiştir. Fransız işçi sınıfının haklı mücadelesini ev kadınları, memurlar ve öğrenciler de destekleyerek mitingler, yürüyüşler ve boykotlar yapmıştır.

Fransız işverenleri işçilerin haklı isteklerini yerine getirdiği gibi toplu işçi çıkarmaya hız vermiştir. Bunun üzerine bazı işyerlerinde işçiler de fabrika yönetimine el koymaya başlamışlar ve ürettikleri malların dağıtımını kendileri yapmaya başlamışlardır. Bu duruma örnek olarak 6.800 işçinin çalıştığı Saviem fabrikası, ve Pedernel fabrikasını göstermek mümkündür.

Fransa'da işçi olaylarından başka eğitim reformunu yeterli bulmayan onbinlerce öğrenci Paris sokaklarında protesto mitingleri ve gösteri yürüyüşleri ile mevcut Fransız kapitalizmini protesto etmektedirler.

Artan hayat pahalılığı karşısında ev hanımları işçi ücretlerinin arttırılması için işçi grevlerini destekleyen gösterilerde bulunmaktadırlar.

ARTI DEĞER NEDİR ?

Kapitalist toplumda insanlar kendi ihtiyaçlarını karşılamak için değil, başkalarına satmak için nesne (şey) yapar ve üretirler. İnsanlar eskiden kendileri kullanmak için nesne yapar ve üretirlerdi, bugün piyasa için mal üretirler. Kapitalist sistem, mal üretimi ve değişimi ile ilgilenir.

İşçi üretim araçlarına sahip değildir. İşçi hayatını ancak bir yoldan kazanabilir. Üretim araçlarına sahip olanlara kendisini ücret karşılığı kiralar, işçi piyasaya satılacak bir malla gelir: bu mal kendisinin çalışma yeteneği, yani işgücüdür. İşverenin işçiden satın aldığı şey budur. Bu işgücü, işverenin, karşılığında ücret ödediği şeydir. İşçi, patrona ücret karşılığı, malını, yani işgücünü satar.

İşçinin alacağı ücret ne kadar olacaktır. Bu ücretin ne kadar olacağını belirleyecek olan nedir?

Buna verilecek cevabın anahtarı, şu olguda yatmaktadır: işçinin satmak zorunda olduğu şey bir maldır. İşgücünün değeri, diğer herhangi bir malın değeri gibi kendisini elde etmek için toplumca gerekli emek süresinin uzunluğuna göre belirlenir. İşçinin işgücü kendisinin bir parçası olduğu için, sattığı işgücünün değeri kendisinin (ve işgücü arzının devamlı olabilmesi için, ailesinin) yaşayabilmesi için gerekli besin, giyim ve barınma giderleri toplamına eşittir.

Bir başka deyişle, bir fabrika ya da bir maden sahibi kırk saatlik bir işin yapılmasını sağlamak isterse, bu işi yapacak kimselere yaşamasına yetecek ve çok yaşlandığı ya da öldüğü zaman kendi yerine alacak çocuklarını yetiştirmeye elverecek bir ücret vermesi gerekir.

Buna göre, işçi, işgücü karşılığı olarak, canını tende tutmaya yetecek kadar bir ücret elde eder, bu yazı ülkelerde bir radyo, bir buzdolabı, arasına bir sinema bileti almaya imkân veren bir fazlalık gösterir.

İşçi ücretlerinin, işçinin ancak yaşayabileceği düzeye doğru yönelme eğilimini ortaya koyan bu iktisat kanunu işçilerin siyasi eylemlerinin ve sendika çalışmalarının faydasız olduğunu mu gösterir? Hayır, katıyen göstermez. Aksine, işçiler bazı ülkeler-

de de, sendikalar yoluyla ücretleri asgari yaşama düzeyinin üstüne çıkarmayı başarmışlardır. Akılda tutulacak önemli nokta şudur: ücretleri asgari yaşama seviyesine indirme eğilimi kanunun sürgit işlemesini önleyebilmek için işçilere açık biricik yol budur.

KÂR NEREDEN GELİR?

Bunun cevabını malların birbirleriyle değişimi süresince değil, fakat üretim süresince buluruz. Kapitalist sınıfa giden kârlar üretimden doğar.

İşçiler hammaddeyi tam kullanıma hazır nesneye dönüştürmekle yeni bir zenginlik yeni bir değer yaratmış olurlar.

İşçiye ödenen ücretlerle, işçinin hammaddeye kattığı değer arasındaki fark, kapitalistin kendisine alıkoyduğu miktardır.

İşte, kapitalistin kârının kaynağı budur.

Bir işçi kendisini bir işverene kiraladığı zaman ona ürettiği şeyi değil, fakat üretme yeteneğini, üretme gücünü satar.

İşveren, işçiye sekiz saatlik çalışmanın ürünü olan şeyin karşılığını ödemez. Onu sekiz saat çalıştırmak için para verir.

İşçi gücünü, tam çalışma gününün (sekiz saattir diyelim) bütünü için satar. Şimdi, varsayalım ki, işçiye verilen ücretin değerini üretmek için gerekli zaman dört saattir. İşçi dört saat çalıştıktan sonra işini bırakıp evine gitmez. Onu sekiz saat çalıştırmak için kiralamışlardır. Bu yüzden o, geriye kalan 4 saat de çalışmaya devam eder. İşçi bu ikinci dört saatte kendisi için değil, fakat işvereni için çalışır. Emeginin yarısı karşılığı ödenmiş emektir, öteki yarısı, karşılığı ödenmemiş emektir. İşverenin kâr kaynağı karşılığı ödenmemiş emektir.

İşçiye ödenen ile işçinin yarattığı şeyin değeri arasında bir fark olması gereklidir. Aksi halde işveren, işçi çalıştırmaz. İşçinin ücret olarak aldığı ile ürettiği mala kattığı

değer arasındaki farka artık-değer denir.

Artık-değer işverenin kârıdır. İşveren, işgücünü bir fiyata alır ve bunun yarattığı ürünü daha yüksek bir fiyatla satar. Farkı yani artık-değeri kendisine alır.

KAPİTALİST SİSTEMDE ÜCRET NEDİR ?

Çoğumuz ücretin «emek» karşılığında verildiğini zannederiz. Başta işverenlerin, burjuva düşünürlerin ve pek çok kimsenin ifade ettiği aksine, kapitalist sistemde ücret, işçinin emeği karşılığı değildir. Bu yanlış kavram daima kapitalist sömürüyü gizlemek için öne sürülür. İşverenler ve burjuva düşünürleri ücretin emek karşılığında verildiğini söyleyip bizi yanıltırlar ve biz işçileri daha ucuza çalıştırmaya zorlarlar.

Bizler, kapitalist sistemde ücretin emek karşılığında verilmeyeceğini bilirsek, kapitalist sömürünün özünü de kavrayabiliriz.

Gerçekte para karşılığında işverenle yapılan iş akdinde satılan bir şey vardır. Ama bu «emek» değil «işgücü»dür.

Kapitalist sistemde işçilerin işverene ücret karşılığında emeklerini değil işgücülerini sattıklarını söylemek, basit bir kavram tartışması değildir. Tam tersine bizim ekonomik sorunlarımızın en temel konularından birisidir.

Emek bir mal değildir. Bu yüzden ne değeri ne de fiyatı vardır. Bir şeyin satılabilmesi için satış anında varolması gerekir. Varolmayan birşey satılamaz.

Marangoz sandalyeleri pazara götürdüğü vakit, sandalyeler gerçekten vardır ve bundan dolayı satılabilirler. Fakat işçi işverenle hizmet aktını yaparken ortada hiçbir emek yoktur. Varolan şey işçinin iş yapma kabiliyeti, iş gücüdür. İşte

işçi, işverene bunu satar.

Emek ise, bu satış anında değil, üretim yapılırken, üretim sırasında varolan şeydir. İşçinin malı üretirken ona kendisinden kattığı değerdir. İşçinin o malda somutlaşan enerjisidir. Kafa ve kol gücüdür.

Tek tek işçilerin ve işçi sınıfının yaşayabilmesi için sahip oldukları tek şey «işgüçleri»dir. Geçim araçlarını sağlayabilmek için işverene işgücümüzü sattığımızda bizi ilgilendiren tek şey ücrettir. İşverenin v.b. şahsı değil.

İşveren de işçinin işgücü satın alırken onu ilgilendiren işçinin şahsı değil, iş yapma kabiliyetidir. Bu kabiliyette bizim bütün maddi değerleri yaratan, fiziksel ve manevi yeteneklerimizin tümü olan işgücümüzdür. Yani işgücü, bizim etimizde kaslarımızda, kanımızda saklı bulunan özel bir maldır. İşveren bu malı bir kere satın aldı mı, satın aldığı süre boyunca işçiyi çalıştırarak kullanır.

O halde kapitalist sistemde ücret, bir mal kabul edilen «işgücümüzün fiyatıdır. Emegimizin değil. Eğer emeğin karşılığı olsaydı kâr denen şey artı değeri olmazdı. Şöyleki:

İşveren bizim işgücümüzü 8 saatliğine kiralamıştır. Biz bu sekiz saat içinde 3 metre bez dokuduysak işveren bize 3 m. lik bezin değil, 1 m. lik bezin karşılığı olan parayı verir, kalanını kendine saklar. Eğer emegimizin karşılığını verse idi, 3 m. lik bezin karşılığını vermesi gerekirdi. Çünkü bizim eme-

ğimiz 3 m. lik bez yaratmıştır. Oysa o, 8 saatlik işgücümüzün karşılığı olarak tayin ettiği 1 m. lik bez parası verir.»

Ücretin emek karşılığı olduğu işçilerin emeklerinin karşılıklarını aldıkları bir toplum biçimi vardır elbette. Ama o, kara ve sömürüye dayanan kapitalist toplum değildir. Yalnızca insan ihtiyacını gidermeyi amaçlayan bir toplum, sosyalist toplumdur.

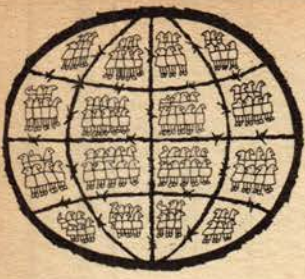
ÜCRETİ NE TAYİN EDER

İşçi ve ailelerin yaşayabilmesi için gerekli malların piyasadaki fiyatları işçinin ücretini tayin eder. Biz 8 saatlik çalışma sonunda işgücümüzü harcar, belirli bir güç değer sarfederiz. Biz bu işgücünü yaşamamız için gerekli yiyecek, giyecek v.b. mallarla kazanmıştık.

O halde işgücümüzün değeri, bizim ve ailelerimizin yaşama araçlarının değerini içine alır. Bunun için de, işgücümüzün fiyatını, yani ücretimizi tayin eden piyasadaki geçim araçlarının fiyatıdır.

İşçinin aldığı ücretin; ürettiği malın değeri ve fiyatı ile doğrudan doğruya bir ilişkisi yoktur.

İşçiler ücret zammı istiyorlarsa, bunun nedeni yaşamaları için gerekli olan malların piyasa fiyatlarının artmasıdır. Yoksa amaç, emeğin karşılığını almak değildir. Çünkü kapitalist toplumda emeğin karşılığı hiçbir zaman alınmaz. Yoksa patronlar nasıl kâr ederler?

TÜRKİYE FİYAT ARTIŞLARINDA DÜNYADA BEŞİNCİ

Dünya İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtından (OECD) tarafından açıkladığına göre Şubat ayı sonuna kadar teşkilâta üye 24 ülkede tüketim malları yüzde 12 artış göstermiştir. Son petrol fiyatlarının hızla artmasıyla birlikte fiyat artışlarının da hızlandığı belirtilmektedir.

Fiyat artışlarının ülkelere göre oranları şöyledir:

Kanada: %9,6, ABD: %10, Japonya: %26,3, Avustralya: %13,2, Yeni Zelanda: %10,2, Fransa: %11,5, Batı Almanya: %7,6, İtalya: %13,2, Belçika: %8,3, Lüksemburg: %8,5, Avusturya: %8,4, Finlandiya: %17,5, Yunanistan: %33, İzlanda: %32,2, Norveç: %10,2, İsviçre: %10,0, Türkiye %19,2 dir.

Maden-İş Sendikasına geçtikleri için işten atılan Otosan işçileri.

ARKADAŞLARI İŞTEN ÇIKARILINCA GREV YAPTILAR

2.100 işçinin çalıştığı Otosan Otomobil Sanayii işyerinde işten çıkarılan bir grup işçi adına işçiler oturma grevi yapmışlardır. Bir saat kadar süren oturma greviden sonra işçiler yeniden işbaşı yapmışlardır. İşçilerin işbaşı yapmalarından sonra Maden-İş Sendikası'na üye olan işçilerden 26 işçiye işveren işten çıkarıldıklarını söylemiştir. Bunun üzerine kalıp geliştirme kısmında çalışan işçiler tekrar oturma grevine başlamışlardır. Daha önce de 15 arkadaşının işten çıkarıldığını

söyleyen işçiler «Böyle giderse hepimizi kapı dışarı bırakacaklar» demektedirler.

Bu işyerinde, Disk'e bağlı Maden-İş Sendikasına üye olan işçileri, işveren para vererek sendikadan istifade etmeye zorlamaktadır. Sendikalaştıkları için işten atılan işçiler işvereni yererek «Biz anayasal hakkımızı kullanıyoruz» demektedirler.

Daha sonra işten çıkarılan 40 işçi Üsküdar savcılığına dilekçe vererek işyerinde çalışma Bakanlığınca inceleme yapılmasını istemişlerdir.

BİR BELGE

İflas ediyorum diye işverenin işten attığı

124 işçinin (üyeleri olan) durumu ile ilgilenmeyen

Teksif sendikası işverenle işbirliği yapmaktadır !

Çalışma Bakanı
Sayın Önder Sav
ANKARA

Bizler İstanbul, Topkapı Fazlı Paşa Cad. No. 2/1-2'de kurulu Yünteks San. ve Tic. A.Ş. İşyerinde çalışan işçileriz. İşveren toplu sözleşme ve yasalara aykırı olarak işimize son vermek istemektedir. İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü ve Sendika'nın TEKSİF durumu-muzla ilgilenmemektedir. İflas ediyorum bahanesi ile işimize son vermek isteyen işverenin Filteks ve Kaletel adındaki firmaları faaliyetine devam etmektedir. Ayrıca pazar günleri fazla mesai yaptığımız gibi 23 Nisan bayramında da çalışaca-

ğız. İflâs durumunda olan bir işverenin diğer iki firmasının faaliyete devam etmesi ve işçi çıkardığı firmasında Yüzde yüz zamlı ücret vererek fazla mesai yaptırması da ayrıca değerlendirilmesi bir durumdur.

Halktan yana olduğunu söyleyen hükümetinizin bizlerin durumu ile ilgilenmesi gerçekten halktan yana olduğunun ispatı olacaktır.

22.4.1974

Saygılarımızla

124 Yünteks İşçisi Adına
Filbiye Sertkaya
İnsaf Artar
Armağan Cesur
Asile Keser
Fatma Demirler
Huriye Ayyıldız

HALİL TUNÇ'UN GÖZÜ ÖNÜNDE SENDİKACILAR İŞÇİLERİ DÖVDÜLER

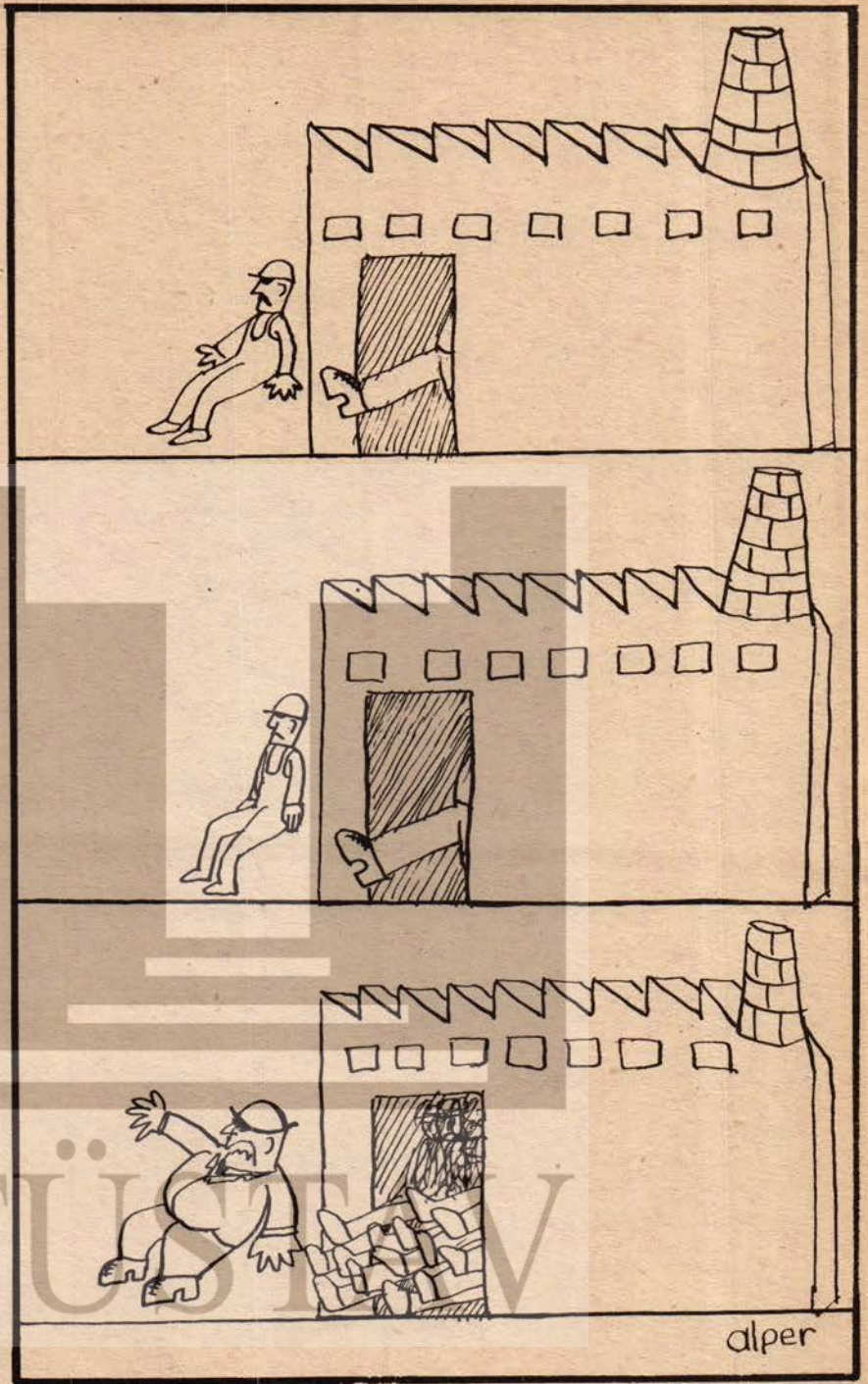
30 Mart tarihinde İzmit'te toplanan Türk-İş yöneticilerinin toplantısında, bağlı buldukları Selüloz-İş Sendikası'nın yöneticilerini eleştiren SEKA işçileri Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç'un gözü önünde dövülmüşlerdir. Halil Tunç'un kılını bile kıpırdatmadan seyrettiği saldırıda iki işçi yaralanmıştır.

Genel Kurul Kararlarının uygulanmasını isteyen SEKA işçileri Kocaeli Şubesinin bir an önce açılmasını istiyorlardı. Genel Kurulda hemen açılması kararlaştırılan Kocaeli Şubesinin tabandaki uyanışından korkan yöneticiler şube açılmasını engellediler. Genel kurula katılacak işçi delegelerinin seçimini «Genel Merkezce yapılan atamalar» şeklinde dönüştürdüler. Böylece kendilerini seçecek olanlar kendileri seçerek yerleri sağlama bağlamış oluyordu, Sarı sendikacılar.

Seka işçileri bu eleştirileri Halil Tunç'un önünde tekrarladılar. Aynı anda işçi düşmanı sarı Selüloz-İş yöneticileri ve işyeri baştemsilcilerinin saldırısına uğrayan devrimci işçilerden ikisi yaralanmıştır.

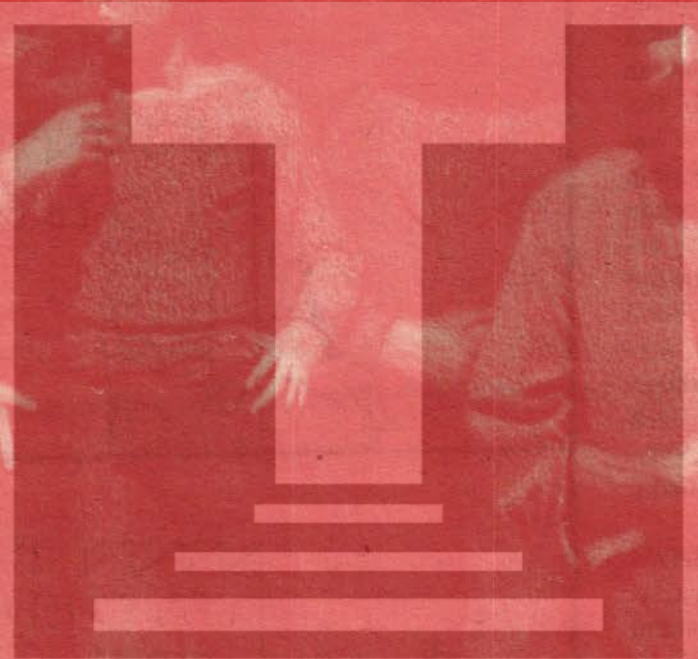
İŞVEREN PEŞ ETTİ AYVANSARAY CİVATA FABRİKASI'NDA 378 GÜN SÜREN LOKAVT KALDIRILDI. GREV BAŞLADI

Ayvansaray Cıvata Fabrikası işvereni 26.3.1973 tarihinde işçilerin istedikleri hakları vermeyip lokavta gitmişti. Lokavt 1 yıldan fazla sürmüştü ancak işveren daha fazla dayanmamış, 9.4.1974 günü işçilere bir mektup göndererek lokavtı

kaldırıldığını bildirmiştir. İşçiler lokavt süresi içinde maaşlarının %70 tutarındaki ücretlerini bağlı oldukları DİSK üyesi Maden-İş Sendikası'ndan her ay muntazaman almışlardır. İşveren lokavtı kaldırdığını bildirmiş fakat işçilere lokavt süresindeki günler için hiçbir ödemeye yanaşmamıştır. İşçiler,

işveren tüm isteklerini kabul etmediği sürece çalışmayacaklarını bildirmişlerdir. Sendika da işyerinde grev ilân etmiştir. Ayvansaray Cıvata Fabrikası işçilerinin uzun ve kararlı mücadelesi ergeç başarıya ulaşacaktır. İşçiler grev 10 yıl da sürse dayanacağız demektedirler.

TÜSTAV

Gön: Tekstil İşçileri Sendikası
Babalı cad. 19/8
İstanbul